

meši! Bog jim daj za njih trud, ki so ga imeli z nami, večni mir in pokoj!

Iz Podjunske doline. 21. nedelja po binkošti je bil dan veselja za št. Kocijansko faro in celo Podjunsko dolino. Pripeljali so se namreč Krški knezoškof blagoslovit 6 novih zvonov in delit zakrament sv. birme. Od vseh krajev so vrel ljudje skupaj v tako obilnem številu, da stari možje pravijo: odkar ljudje pomnijo, ni bilo nikoli toliko ljudi v št. Kocijanu. Od kolodvora v Sinčevsi do št. Kocijana je nepretrgana procesija vozov in ljudi spremljala ljubega knezoškofa. Pred vasjo pri umetno napravljenih in izvrstno okinčanih vratih so belo oblečene in venčane device in 18 duhovnov pozdravili visokega pastirja, ter ga spremili v farovž in potem v okinčano cerkev. Po dokončani škofovi meši so č. g. Jož. Peterman, fanjmošter iz Št. Vida, pridigali in prav po domače pokazali, kako da lepo vbrano zvonjenje farmane živo opominja: naj ostanejo edini in složni v veri; ter so pridne farmane, ki so v kratkih letih blizu 30.000 gld. žrtvovali za zidanje cerkve, pokopališča, farovža, za nove orgle, in druge reči, prav po zasluženju pohvalili. Potem so knezoškof zvine blagoslovili in 593 otrokom zakrament sv. birme delili. Pri obedu v farovžu, pri katerem sta bila tudi vladni svetovalec gosp. Webenau in okrajni sodnik gosp. L. Benedikter pričujoča, so knezoškof posebno pohvalili red in pobožnost, s katero so se otroci in tudi odrasli pri delitvi sv. birme obnašali. Ko so se knezoškof na večer zopet odpeljali, so se novi zvonovi prvokrat oglasili, ter s svojim lepim in harmoničnim petjem zvonarju občno zadovoljnost in zaupanje donesli. Naj tedaj tukaj še nekaj o novih zvonih dostavim. Ovih 6 zvonov, ki tehtajo skupaj 76 centov, je vtil gosp. J. Dencel, zvonar v Mariboru. Gosp. Dencel ni samo v svojem delu tehnično izurjen, ampak — kar veliko pomeni, on sam in njegovi sinovi pri vlivanju zvonov praktično kažejo svojo umetnost, in s svojimi hlapeci vred marljivo delajo. — Zvonovi so po zunanji obliki prav lepe podobe in napisi na njih z veliko skrbjo in lepoto narejeni; na zvonih ni videti nikjer kake žile, kakoršne se pogostoma vidijo na drugih zvonih, (znamenje, da so dobro in močno vtili); tudi se dajo lahko zasukati na eno ali drugo stran, kolikobarti je treba. Glas zvonov je izvrsten in slovesen, kakor se za cerkveno rabo spodobi, zraven pa se glasovi med seboj lepo vjemajo in harmonično vežejo. Da kratko povem: tukaj vsakdo g. Dencelna hvali.

Iz Podplata pri Kostrivnici. (Listonoša in srenjski berič.) Sem doli v Podplat smo zvedeli, da je nekdanji vojaški „gmajner“ in zdajni kostrivniški berič našega listonoša hudo skregal, ker nam kmetom „Gospodarja“ nosi. Berič bo res od same jeze obnurel ali pa se mu bo žolč razlil. Kaj more listonoša za to, ako mu na pošti „Gosp.“ v torbo dajo? Prinesti nam ga mora, za to ga plačujemo in dajemo listonoši „Trinkgeld“.

Listonoša in Gospodar sta nedolžna in bolj poštene stvari, kakor berič, ki se rad pretepa. Zategadelj bomo še zanaprej radi za „Gosp.“ kak krajcar dali in ga prebiral, v tem ko za beriča že zdavnaj ne maramo, ker menda misli, da smo mi kmetje njegovi — psi. Namesto pa, da se berič nad našim poštenim listonoscem krega, naj se pride rajši sem doli v Podplat nad tujimi „faloti“ kregat. Tistih se k nam neizmerno veliko priklati, ker smo čisto blizu velike ceste.

Iz Zagrada pri Sevnici. Pri nas je letina slaba, da se Bogu usmili. Vsakega pridelka smo polovico manj dobili, kakor navadno, edini oves je dobro obrodil, da že dolgo ne tako. Krompir pa, kar ga ni v zemlji segnjilo, to se sedaj po shrambah kazi. Še bolj slabo je bilo po vinogradih. Dopisnik je lani dobil vina 10 štrtinjakov letos pa komaj 6 veder. Za ceno novemu vinu tukaj nevedo, ker nihče po njem ne poprašuje in tudi bi prišel zastoj popraševati, ker ga itak ni veliko. Posebna težava za kmeta je sedanja slaba družina, prosimo si za novo leto 1877 hlapecev in dekel pa ni jih dobiti. Vsak se izgovarja: jaz se bom ženil, hočem sam svoj biti. Ali kako se ženi in na kaj? No, na žakelj. Pogosto se vzameta dva, ki še toliko ne gleštata, da bi g. župniku poroko plačala. Zato pa morata že za prvo kosilce v vas poslati po moko, po sol. Iz prva še se jima vda, dokler sta zdrava in sama. Kedar pa zbolita in sta brez vse pomoči, kam pošljeta? K občini, češ, ta njima mora pomagati, ta za nju skrbeti. Dalje, sedaj pridejo otroci. Mlada mati, mladi oče ni ničesar pripravil, ni kaj v roke vzeti. Kdo naj pomaga v sili? Zopet občina. Otroci nimajo obleke za šolo, stradajo kruha, kdo naj pomaga? No, občina! Oče in mati se postarata, onemoreta, nista za nobeno delo več? Živa pa tudi ne moreta v zemljo, kdo naj pride v pomoč? Zopet občina, ona je dolžna nju spravljati od hiše do hiše in za nju skrbeti. Človek bi rad storil zavolj Boga, ali po mojih mislih Bog ni dal postave, da bi se moral vsak ženiti tudi na očitno škodo cele srenje tako, da se srenja tolikim stroškom niti vbran postaviti ne more. To je delo liberalcev in liberalnih poslancev, ki so nam takih postav naložili in neizmernim revšinam vrata na stečaj odprli s tem, da se sme vsak capin ženiti brez dovoljenja od strani srenj. To nam kmetom nikakor vglavo ne gre! Po našem mnenju bi morale srenje imeti pri ženitvi popolnem ubožanih ljudi tudi kaj reči, ako se njim poznej skrb za otroke in stariše nalaga.

Politični ogled.

Turška vojska je ustavljena — do novega leta. Ruski car se je turškemu sultanu pogrozil, da v 48 urah privoli v dvamesečno premirje ali pa dobi takoj boj z Rusi. Turk se je tega ustrašil in je svojim generalom povsod ukazal mirovati.

Toliko premore sama beseda ruskega cara. Bil pa je že slednji čas, da je car možato spregovoril, ker osamljeni Srbi od neizmerne množine Turkov napadjeni bi naposled vendarle onemogli zlasti, ker so v nesrečni bitki 29. okt. morali zapustiti Djunis in Aleksinac in se pomeknoti nazaj proti Kruševacu, Paračinu in Čupriji. Vendar do tolikega uspeha so Turki prišli še le po 13dnevem strahovitem klanju; Srbi in ruski prostovoljci so kakor levi branili vsak pedeni slavjanske zemlje. Ako nebi Turki imeli toliko vojakov, potem toliko angleških, francoskih, magjarskih in poljskih oficirjev, bili bi neizmerno tepeni. Ker dnes za več časa ta oddelek sklenemo, čemo še kratko svojim bralcem povedati, kako se je na bojišču slednji čas godilo. Ko so 24. sept. Turki pred Aleksinacem bili tepeni, so se prestavili na južno stran vode Morave in začeli svoje vojake in kanone močno pomnoževati, ob enem pa so skušali od Zajčara, od Novega-pazara, od Sjenice in čez Drino vdreti v Srbijo. Vsled tega je moral Črnajev od svoje vojne pomoči odpošiljati, da obrani deželo pred požiganjem in pustošenjem. Sredi oktobra je Kerim-paša spoznal, da je zadosti močen premagati Črnajeva. Začel je tedaj 19. oktobra krvavi odločilni boj. Zgrabil je obrista Horvatoviča, ki je bil zašanean na južnih hribih pri Djunis in na izhodni strani vode Djunice. Po 12 ur trajajočem borenju je Srbom vzel 13 šane. Število mrtvih bilo je na obeh straneh strahovito. Drugi den 20. okt. je sam Črnajev došel v Djunis in Turke odbijal, da niso niti za stopinjo naprej prodirati zamogli; ali med tem so na nasprotni strani iz Kruppovih kanonov v Bujmir in Aleksinac sipali pravo točo krogelj in granatov. Srbi so zapustili Bujmir, ki je pogorel. Tretji den 21. okt. pa so z velikim pogumom sami napali Turke, jim vzeli vseh poprej zgubljenih 13 šane in zapodili za Viljegovac nazaj. Ali proti večeru je taka množina turških vojakov pritislola na Srbe, da so se ti morali zopet v Djunis pomeknoti; 22. okt. se je bojevalo samo s kanoni; 23. okt. pa so Turki hotli z naskokom vzeti Djunis, a ni se jim posrečilo, Srbi so odbili vse srdite napade; 24., 25., 26., 27., 28. okt. bil je zopet boj samo s kanoni toda Turkom bolj na srečo, kakor pa Srbom, ki so morali zapustiti Bobovište in vsi 3 mosti pri Trubarovem čez Moravo v Deligrad so polagoma prišli tako pod turške krogle, da se ni moglo več iz ene strani na drugo prehajati in tako je bila zveza med Deligradom in Djunisom že v nevarnosti. Sedaj je prišlo 29. okt. do najbolj krvave odločilne in za Srbe čeravno slavne, vendar nesrečne bitke pri Djunis; Turki so silno prodirali naprej, vse junaštvo Srbov, vse streljanje ni zdalo nič; zastoj je palo 10.000 Turkov; čez mrtvece so lomastili drugi naprej, vzeli Djunis in šance ter srbsko vojno predrl in jo tišali narazen. Da nebi Srbi zgubili preveč kanonov, so se ruski prostovoljci postavili pred Turke in jih držali nazaj;

kanoni so bili odpeljani; ali 2500 Rusov je obležalo mrtvih tam kder so stali. To je rešilo srbsko vojno, da ni bila popolnem razbita, 30. okt. so Turki močno oslabljeni na bojišču mirovali, le Črkasi so požigali deželo do Deligrada; 31. so Srbi zapustili Aleksinac in proti večeru so ga zasedli Turki; 1. nov. so hotli Turki od Djunisa prodreti v Kruševac, toda Horvatovič je še bil vendar tako močen, da jih je pri Glogovacu ustavil po srditem boju. To je pa bila tudi zadnja bitka v tej turški vojski. Proti večeru je došlo iz Beligrada in Carigrada povelje, da se z orožjem miruje do novega leta.

Avstrijske dežele. V državnem zboru so nemški ustavoverci začeli razpravo zastran odgovora, katerega so od ministerstva dobili glede vojske in vstaje na Turškem, in z katerim niso bili zadovoljni. Toda sedaj jim je žal, da niso tiho djali. Kajti njihovi najboljši govorniki so se skazali v politiki prave reve in neizmerno puble glave, ob enem so svetu razodeli, kako sovražijo Slavjane in kako srda in jeze klepečejo pred Rusom. Vsi pa so udrihali po ministrih zlasti po Andrassyju, zakaj ni bil bolj previden, zakaj ni vstaje kristijanov na Turškem takoj zadušil itd. Kaj pametnega ni vedel nobeden svetovati — eden je rekel, naj se Turčija ohrani, kakoršna je, drugi, naj ostane Avstrija popolnem mirna, naj delajo tam doli za Savo ljudje, kar hočejo, tretji je klical Bismarka, četrti je svaril pred zasedenjem Bosnije in Hercegovine, peti je zahteval boj zoper Ruse... sploh ministerstvo je dobilo poln koš nasvetov, kojih je drug slabši od drugega. Največi vtis je storil govor grofa Hohenwartha, ki je rekel: v Avstriji mora vnepja in notranja politika biti, ne kakor Nemeč želi, ne kakor Magjar zahteva, ne kakor si Italijan domišljuje, ampak kakor je celej Avstriji na korist in čast ter vsem njenim prebivalec: Nemcem, Magjarom, Italijanom in tudi Slavjanom prav! Nasproti nemškim turkoljubom in slavjanožrecem sta dr. Vošnjak in dr. Fanderlik zgovorno se potegovala za turške Slavjane; prvi je rekel: Avstrija bila bi imela kmalu v začetku, ko je bosenska in hercegovinska vstaja poknila, v zvezi z Rusi iti nad Turke in vse bi bilo sedaj v redu; drugi pa je turkoljubom strahovito zazvonil rekši: da avstrijski Slavjani želijo svojim junaškim pa nesrečnim bratom na Turškem srečo, svobodo in neodvisnost od Turkov in da nimajo nobenih želj zaradi divjih Turkov vojsko začeti proti Rusom. Naposled je Greuter, Nemeč in Tirolec, govoril za turške kristijane in nasvetoval, naj Avstrija vzeme Bosnijo in Hercegovino. Njemu nasproti pa je Nemeč, liberalce in ustavoverski glavač, dr. Herbst, branil Turka in rekel, da Avstrija ne sme nobene turške dežele zasesti. Ta gospod je pač pozabil, kar so naši predstariši od Turkov trpeli. Samo l. 1683, ko so Dunaj napadali, so Turki seboj odgnali v sužanstvo 6000 moških, 11.215 žen, 13.888 deklet, 56.093 otrok

in 204 plemenitaških devic! In Avstrija nebi smela ničesar Turkom vzeti, ali bi jih še celo z vojsko naj šla braniti in za nje kri prelivati? To je ravno tako nekrščansko, protiaustrijsko in prismuknjeno, kakor je sploh vsa nemško-magjarsko prvaštvo.

Vnanje države. Na zahtevanje ruskega cara so Turki z vojsko prenehali do novega leta. Da bo do tega časa mir sklenjen, to je popolnem neverjetno. Verjetniše celó je, da bo vojska se raztegnila na Rusijo, Anglijo, mogoče tudi na Avstrijo in na celi svet. Kajti Rus in Anglež se močno pisano gledata in pripravljata na boj. Rusi utvrdujejo vsa svoja mesta ob Črnem morju, v Odesi je nasipe za kanone nadelavalo 15000 ljudi. Po železnicah se prevažajo vojaki in vojna sprava na turško mejo; izvažanje konjev v Avstrijo je prepovedano, 90 regimentov kozakov se napravlja na pot proti Turčiji. — Avstrijski minister Andrassy je poprašal in se pritožil, zakaj se je ruski car Turkom pogrozil za njegovim hrbtom. Tako prasanje je nevarno in navadno znamenje bližnje vojke. — Prusko-nemški cesar drži gotovo z Rusi, in se hoče tem zahvaliti za dobrohotno podporo v pruski vojski zoper Avstrijo l. 1866 in zoper Francoze l. 1870. Mogoče je celó, da Prusi premejo nas, ako Rusom vojsko napovemo. Italijanskemu kralju je ruski car poslal lastnoročno pismo in Lahii sedaj pravijo, da se bo gotovo vojska unela med Angleži in Rusi zaradi Turkov. — Francozi so sklenoli tiho djati in se čisto nič mešati v turške zadeve. Angleži pa podpirajo Turke in se pripravljajo za nje na boj. Ravno sedaj so njim poslali ladjo z 10 milijoni patronov za puške. Grkom pa, ki hočejo pomagati svojim rojakom, kateri še vedno trpijo pod turškim jarmom, so se pogrozili, da jim postrelajo in raznesejo vsa mesta ob morju. Ali Grki se tega ne plašijo in zbirajo 60.000 vojakov. Tudi pošiljajo skrivoma orožje v turške dežele Tesalijo, Epir in Albanijo. — Turki zbirajo v Drinopolji 200.000 novih vojakov, iz Arabije jih je ravno sedaj došlo 30.000 mož, ki marširajo v Srbijo, da pomnožijo vojsko Kerimpashevo, ki je zadnji čas veliko ljudi zgubila. Sploh vse kaže na strahovito krvi prelivanje, nič pa na pravi mir!

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

V. Kako se moramo mi obnašati nasproti freimavrerjem? Proti freimavrerjem se moramo sploh tako obnašati, kakor proti vsem nasprotnikom Kristusovim. Obnašanje proti tem pa nas uči ljubljenec Jezusov sv. Janez takole: „Kdor koli odstopi, in ne ostane v Kristusovem nauku, nima Boga (za očeta); kdor ostane v nauku, on ima Očeta in Sina. Ako kdo k vam pride, in ne prinese tega nauka, nikar ga ne sprejmite v hišo in ga nikar ne pozdravljajte.

Zakaj, kdor ga pozdravi, se njegovih hudobnih del deležnega stori.“ Freimavrerji niso ostali v nauku Kristusovem, ampak čisto so ga zavrgli sami, ter ga še pri unih, ki se ga držijo, pačijo in tlačijo, kolikor morejo. Naša dolžnost torej je, da se njihovih hudobnih del deležni ne storimo. To mora biti nam toliko večja dolžnost, ker je naša vselej skrbna mati, katoliška Cerkva po izgledu sv. Janeza sedanje antikriste že mnogokrat obsodila ter najostrejšje kazni izrekla čez one, ki bi se drznoli taka društva ustanovljati ali njihovih zborov se vdeleževati.

Komaj je freimavrerstvo 20 let obstajalo, povzdignil je proti njemu svoj glas spoznavši njegov namen takratni glavar katoliške Cerkve papež Klement XII., ter ga je slovesno obsodil v konstituciji *In eminenti ddo. 27. Aprilis 1738*. On veli ondi: „ker vidimo, kako so tajna društva nevarna za mir držav in za izveličanje duš, posvetovali smo se s svojimi častitimi brati, kardinali, ter nalogamo in določujemo, da so društva freimavrerjev ali kakor koli se imenujejo, prepovedana in obsojena, kakor jih mi z ovo konstitucijo prepovedujemo in obsojamo. In zato prepovedujemo mi vsem vernim krščnikom in vsakemu posebej, bodi ktereга koli stana, dostojanstva ali položaja, omenjena društva freimavrerjev ustanovljati, širiti, pospeševati, v svoje stanovanje jemati, k njim pristopati, njihovih zborov se vdeleževati, pod kaznijo ekskomunikacije ipso facto (izobčenje od samega sebe), od ktere ne more izvzemši smrtne nevarnosti nihče odvezati razun nas“. Za časa papeža Benedikta XIV. so nekteri mislili, da konstitucija Klementa XII. nima več veljave, da torej ne zapadejo v izobčenje, ki k freimavrerjem pristopijo. Da to krivo misel ovrže, je papež Benedikt XIV. osvedočil se, kako je to društvo Cerkvi in državi nevarno, ponovil konstitucijo svojega prednika s pismom *Providas ddo. 10. Mai 1751* reki: „da nam nihče ne očita, da nismo svoje dolžnosti vestno izpolnili, zato smo se odločili konstitucijo svojega prednika ponoviti ter jo od besede do besede v to naše pismo sprejeti. In tako jo mi po svoji apostolski polnomoči ponavljamo, potrjujemo ter hočemo in zapovedamo, da zdaj velja, kakor bi bila prvič izdana. Kazen izobčenja je dalje odločil papež Pij VII. za karbonare, neko posebno vrsto freimavrerjev na Italijanskem, v konstituciji *Ecclesiam a Jesu Christo ddo. 13. septembris 1821.*, v kateri je dokazal, da so karbonari v ozki zvezi z freimavrerji, od katerih preti velika nevarnost veri in krščanskemu društvu. Komaj so 4 leta minola in spet je bil prisiljen proti freimavrerjem svoj glas povzdignoti papež Leon XII. v konstituciji *Quo graviora ddo. 13. Martii 1825*. V njej toži, kako velika nevarnost preti od tega društva državi in Cerkvi; kako se v njem uči in širi verska malomarnost; kako se v njem hrani in goji mržnja proti vsakej avtoriteti; kako si svoji pravico čez življenje in smrt onih udov, ki bi izdali